NASTAVNO-NAUČNOM VEĆU FILOLOŠKOG FAKULTETA
UNIVERZITETA U BEOGRADU

Izveštaj komisije za odobrenje teme doktorske disertacije

Prediktori postignuća u učenju engleskog jezika kod studenata nefiloloških studija u Srbiji,

kandidata Anice Krsmanović

I PODACI O KOMISIJI

1) Datum i organ koji je imenovao komisiju:
1. jun 2016. Nastavno-naučno veće Filološkog fakulteta Univerziteta u Beogradu
2) Sastav komisije:

1. dr Nenad Tomović, docent,
2. dr Julijana Vučo, redovni profesor,
3. dr Jelena Vranješević, vanredni profesor

II BIOGRAFIJA KANDIDATA

Anica Krsmanović rođena je 8.oktobra 1983. u Kragujevcu.Osnovnu školu „Moma Stanojlović“ završila je 1999, a Prvu kragujevačku gimnaziju 2003. godine, obe kao nosilac Vukovih diploma. Nastavila je školovanje 2003. godine na Filološko-umetničkom fakultetu, Univerziteta u Kragujevcu, na Katedri za engleski jezik i književnost. Diplomirala je 2007. godine sa prosekom 8,70 i stekla stručni naziv profesora engleskog jezika i književnosti. Godine 2010. upisala je doktorske studije, smer Nauka o jeziku, na Filološkom fakultetu u Beogradu. Od 2009. do 2012. godine bila je zaposlena na Fakultetu za strane jezike Alfa univerziteta u Beogradu kao asistent u nastavi za predmete Metodika nastave engleskog jezika i Savremeni engleski jezik. Od 2012. godine angažovana je na Filološko-umetničkom fakultetu Univerziteta u Kragujevcu kao asistent u nastavi za užu naučnu oblast Metodika nastave engleskog jezika. U periodu od 1. do 30. aprila 2014. godine, boravila je u Londonu kao dobitnik istraživačke stipendije Dobrotvornog fonda Roberta Andersona sa ciljem prikupljanja materijala za izradu doktorske disertacije. Od 17. juna do 1. jula 2014. godine, bila je na studijskom boravku u Berlinu, kao dobitnik istraživačke stipendije Instituta za severnoameričke studije „Džon F. Kenedi”, takođe sa ciljem prikupljanja materijala za izradu doktorske disertacije. U avgustu 2014. godine uspešno je završila desetonedeljno pohađanje *online*-kursa *Assessment: Summative and Formative Practices in Language Learning and Teaching*. Kurs je održan u saradnji sa Univerzitetom u Oregonu, a pod pokroviteljstvom

Državnog sekretarijata SAD. Učestvovala je na više nacionalnih i međunarodnih naučnih skupova i objavila radove u nekoliko zbornika i časopisa.

III BIBLIOGRAFIJA KANDIDATA

Аница Крсмановић, Катарина Аксић (2015). Мотивација и ставови студената србистике и англистике према учењу енглеског језика, с оствртом на питања интегративности, етноцентризма и страха од асимилације. *Српски језик, књижевност, уметност: Зборник радова са IX међународног скупа одржаног на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу (24-25. X 2014),Књига I, Српски језик - од Вука од данас*, ур. Милош Ковачевић и Јелена Петковић, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 407-415 (УДК 371.3::811.111'243 / ISBN 978-86-85991-79-0)

Катарина Аксић, Аница Радосављевић (2015). Једно од значења енглеског предлога *over. Наслеђе: часопис за књижевност, језик, уметност и културу*, 30, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 177-185 (УДК 811.111'367.633 / ISSN 1820-1768)

Anica Radosavljević (2014). The relation between motivation type and English language achievement of Serbian secondary school students. *English language studies today: prospects and perspectives (Selected papers from the second international conference "English language and Anglophone literatures today – ELALT 2"*),ур. Зорица Ђерговић-Јоксимовић и Сабина Халупка-Решетар, Филозофски факултет, Катедра за англистику, Нови Сад, 135-147 (УДК 81.111.373.5:159.947 / ISBN 978-86-6065-265-4).

Аница Радосављевић, Тамара Јеврић (2013). Нова Библија у роману *Библија отровне маслине* Барбаре Кингсолвер. *Језик, књижевност и митологија: Зборник радова са Прве међународне научне конференције „Језик, књиженост и митологија"одржане на Факултету за стране језике у Београду (25-26. V 2012)*, ур. Нада Тодоров, Факултет за стране језике, Алфа универзитет, Београд, 355-367 (УДК 821.111(73).09Kingsolver / ISBN 978-86-83237-82-1).

Аница Радосављевић, Тамара Јеврић (2013). Испитивање релевантности рода као чиниоца при процесу усвајања језика.*Речи: часопис за лингвистику, литературологију и културологију*, Година V, Број 6, Факултет за стране језике, Алфа универзитет, Београд, стр. 126-136 (УДК 811.111'243:159.953-055.1/.2 / ISSN 1821-0686).

Тамара Јеврић, Аница Радосављевић (2013). Дискурс о Оријенту као средство одржавања моћи. *Речи: часопис за лингвистику, литературологију и културологију*, Година V, Број 6, Факултет за стране језике, Алфа универзитет, Београд, 266-276 (УДК 81'42:316.472.4 / ISSN 1821-0686).

Тамара Јеврић, Аница Радосављевић (2013). Слика жене у пословицама на енглеском и српском језику: језик као средство промовисања прихватљивог понашања. *Српски језик, књижевност, уметност: Зборник радова са VII међународног научног скупа одржаног на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу (26-27. X 2012),Књига 1, Традиција и иновације у савременом српском језику,* ур. Милош Ковачевић, Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу, 467-474 (УДК 811.111'37:811.163.41'37 / ISBN 978-68-85991-52-3).

Аница Радосављевић, Тамара Јеврић (2013). Приказ колокацијске методе илустрован придевом *evident*. *Савремена проучавања језика и књижевности: Зборник радова са IV научног скупа младих филолога Србије,* Година IV, Књига 1, ур. Маја Анђелковић, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 285-291 (УДК 811.111'367.623'37 / ISBN 978-86-85991-50-9).

Аница Радосављевић (2011). Пагански мотиви у роману *Теса од Д'Урбервила* Томаса Хардија. *Савремена проучавања језика и књижевности: Зборник радова са II научног скупа младих филолога Србије*, Година II, Књига 2, ур. Маја Анђелковић, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 209-214 (УДК 821,111,09 / ISBN 978-86-85991-31-8).

Аница Радосављевић (2010). Идеја етике и политике у роману *Ностромо* Џозефа Конрада. *Наслеђе*: *часопис за књижевност, језик, уметност и културу*, 15/1, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац,97-102 (УДК 821.111.09-31 / ISSN 1820-1768)

Аница Радосављевић (2009). Идеја детерминизма у делима Џорџ Елиот са освртом на роман *Мидлмарч.Савремена проучавања језика и књижевности*: *Зборник радова са I научног скупа младих филолога Србије*, Година I, Књига 2, ур. Маја Анђелковић, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 113-119 (УДК 821.111-31.09 / ISBN 978-86-85991-17-2)

IV OCENA PODOBNOSTI KANDIDATA

Uvidom u biografiju kandidata, Komisija je ocenila da Anica Radosavljević ispunjava uslove za izradu doktorske disertacije.

V OCENA PODOBNOSTI PREDLOŽENOG MENTORA

Za mentora je preložen dr Nenad Tomović, docent Filološkog fakulteta u Beogradu, na Katedri za anglistiku.

Bibliografija mentora sa najmanje 5 relevantnih bibliografskih jedinica:

Tomović, N. 2003. "Communicative Techniques in Large Classes". Beograd: Philologia 1, 31-39.

Tomović, N. 2005. „Prva gramatika engleskog jezika u Srbiji“. Beograd: Philologia 3, 165-170.

Tomović, N. 2006. „Inovacije u nastavi prevođenja za studente anglistike“. Zbornik radova sa naučnog skupa Novi aspekti u nastavi jezika održanog u Kosovskoj MItrovici 27. i 28. maja 2005. godine. Kosovska Mitrovica. 195-202.

Tomović, N. 2007. „Terminologija u gramatikama engleskog jezika“. U *Savremene tendencije u nastavi jezika i književnosti*. Beograd: Filološki fakultet, 85-91.

Tomović, N. 2008. „O ’Učitelju amerikanskoga jezika’“. U *Srpski jezik* XIII/1-2. Beograd: Filološki fakultet, 599-605.

Tomović, N. 2013. “Cultural Content in ELT Textbooks”, *Integrating Culture and language teaching in TEYL,* Conference Proceedings N^{0} 16, Jagodina: Pedagoški fakultet.

Komisija smatra da dr Nenad Tomović ispunjava sve uslove za mentora ove doktorske disertacije.

VI OCENA PODOBNOSTI TEME

Radninaslov teme doktorske disertacije

Prediktori postignuća u učenju engleskog jezika kod studenata nefiloloških studija u Srbiji

Naučneoblastikojeobuhvatatemadoktorskedisertacije

Primenjena lingvistika, metodika nastave engleskog jezika

Predmetnaučnogistraživanja

Predmet naučnog istraživanja ovog rada je ispitivanje povezanosti stavova učenika prema engleskom jeziku, njihovih očekivanja u pogledu primene znanja iz engleskog jezika i motivacije za učenje ovog jezika, s jedne strane, i postignuća u učenju engleskog jezika, s druge strane, iz perspektive modela motivacionog self sistema u kontekstu učenja stranih jezika (motivacionog J2 self sistema).

Pitanje motivacije u učenju stranih jezika oduvek je bila značajna tema u oblasti metodike nastave i primenjene lingvistike. Stoga, brojni istraživači (Gardner and Lambert 1972; Clément et al. 1977; Gardner 1985; Dörnyei 1994; Taguchi et al. 2009) su se bavili ispitivanjem značaja motivacije za proces učenja stranih jezika, faktora koji utiču na motivaciju, a prvenstveno ispitivanjem njenog uticaja na postignuće u učenju stranih jezika. Rezultati brojnih istraživanja (na primer, Gardner 1985; Ramage 1990) su pokazali visoki stepen povezanosti između motivacije za učenje stranih jezika i postignuća učenika, pokazujući da motivacija predstavlja jedan od ključnih faktora koji utiču na uspeh učenika u

procesu učenja stranih jezika. Istraživanja pokazuju da učenici sa višim stepenom motivacije pokazuju veću spremnost da ulože napor u proces učenja, što se konačno odražava i na viši stepen postignuća u učenju određenog jezika. Neki autori (Hermann 1980; Skehan 1989; Lightbown and Spada 1993; Ellis 1994) tvrde da je ovaj uticaj dvojak, odnosno da motivacija utiče na postignuće, ali i da sama motivacija može da bude posledica postignuća. Drugim rečima, učenici koji postižu uspeh u učenju postaju motivisani da ulože još više truda u svoj rad, za razliku od onih koje neuspeh, odnosno nizak nivo postignuća, obeshrabruje i umanjuje njihovu motivaciju. Dakle, veza između motivacije za učenje stranih jezika i postignuća je interaktivna, odnosno viša motivacija učenika može da vodi ka višem stepenu postignuća, ali i postignuće može da utiče na stvaranje, održavanje ili jačanje motivacije.

Kako će motivacioni J2 self sistem predstavljati teorijsku osnovu istraživanja koje će se sprovesti za potrebe ovog rada, u radu će ovom konceptu biti posvećena posebna pažnja. Naime, naglašavajući da učenje stranog jezika ne podrazumeva puko usvajanje koda komunikacije, već predstavlja značajnu komponentu identiteta učenika, Zoltan Dernjei je 2005. godine predložio značajnu reformu prethodnih pristupa motivaciji u učenju stranih jezika. Ovaj autor je predstavio model koji, s jedne strane, podrazumeva uvođenje teorija selfa iz oblasti psihologije u oblast učenja stranih jezika, a koji je, s druge strane, duboko ukorenjen u prethodnim teorijama motivacije u učenju stranih jezika. Dakle, ovaj model se zasniva na dva značajna teoretska pristupa: teorijama selfa koje su se razvijale u oblasti psihologije i modelu integrativnosti koji su u proučavanje motivacije uveli Gardner i Lambert.

Kako je ova teorija delom nastala uvođenjem teorija selfa iz oblasti psihologije u oblast učenja stranih jezika, u radu će biti prikazane osnovne pretpostavke teorija selfa u psihologiji, a biće dat i osvrt na koncept „mogućih selfova“, koji prema Higinsu (Higgins 1987: 320) uključuje tri dimenzije: realni self koji se odnosi na predstavu pojedinca o osobinama koje stvarno poseduje, idealni self koji podrazumeva osobine koje bi pojedinac želeo da poseduje (na primer, želje, nade i težnje pojedinca) i očekivani self koji uključuje predstavu pojedinca o osobinama za koje drugi smatraju da on treba da ih poseduje (na primer, predstava o sopstvenim obavezama, dužnostima i odgovornostima). U radu će biti objašnjeno kako, prema ovim teorijama selfa, mogući selfovi pojedinca utiču na njegovu motivaciju i kako se zapravo motivacija, u ovom smislu, odnosi na težnju pojedinca da smanji razdor između aktuelnog selfa i idealnog, odnosno očekivanog selfa.

Kako će motivacioni J2 self sistem predstavljati teorijsku osnovu istraživanja, u radu će biti i adekvatno razrađen. Naime, naglašavajući da učenje stranog jezika ne podrazumeva puko usvajanje koda komunikacije, već predstavlja značajnu komponentu identiteta učenika, Zoltan Dernjei je 2005. godine predložio značajnu reformu prethodnih pristupa motivaciji u učenju stranih jezika. Ovaj autor je predstavio model koji, s jedne strane, podrazumeva uvođenje teorija selfa iz oblasti psihologije u oblast učenja stranih jezika, a koji je, s druge strane, duboko ukorenjen u prethodnim teorijama motivacije u učenju stranih jezika. Dakle, ovaj model se zasniva na dva značajna teoretska pristupa: teorijama selfa koje su se razvijale u oblasti psihologije i modelu integrativnosti koji su u proučavanje motivacije uveli Gardner i Lambert.

Budući da je ova teorija drugim delom zasnovana na prethodnim pristupima u proučavanju motivacije u učenju stranih jezika, u radu će biti objašnjeno i njeno poreklo u ovoj oblasti. Dernjei (Dörnyei and Ushioda 2011: 85) navodi kako je ovaj model prvenstveno nastao kao reakcija na koncept integrativnosti, koji se nekoliko decenija nalazio u centru istraživanja motivacije u učenju stranih jezika. Ovaj autor (Dörnyei 2009b) je primetio da detaljnije ispitivanje motivacije u učenju stranih jezika otkriva određene dvosmislenosti u vezi sa pojmom integrativnosti, odnosno, on naglašava da ovaj koncept dobija sasvim drugačije značenje od prvobitnog, Gardnerovog, kada su u pitanju ispitanici izvan dvojezičnih područja. Naime, u dvojezičnoj sredini, kao što je Kanada, dolazi do uspostavljanja posebnih odnosa

između onih koji uče određeni jezik i izvornih govornika tog jezika, te se u ovakvim kontekstima može govoriti o integrativnosti kao značajnom faktoru koji utiče na motivaciju za učenje određenog jezika kao stranog. Međutim, u sredinama u kojima se ne dolazi do ovakvih direktnih kontakata, termin integrativnosti gubi prvobitni značaj. Dernjei zapaža i da za Gardnerov koncept ne postoji ekvivalent ni u jednoj teoriji motivacije u psihologiji, niti u obrazovnoj psihologiji.

Tokom poslednjih nekoliko godina sprovedeno je više istraživanja kako bi se testirala validnost motivacionog J2 self sistema (Csizer and Kormos 2009; MacIntyre et al. 2009; Ryan 2009; Taguchi et al. 2009; Kormos et al. 2011; Lamb 2012; Islam et al. 2013). Ovim studijama potvrđena je validnost Dernjeijeve teorije. Naime, u ovim istraživanjima testirana je korelacija između integrativnosti i idealnog J2 selfa, i otkrivena je visoka korelacija između ovih varijabli, što je potvrdilo pretpostavku da su ova dva koncepta povezana. Rezultati su pokazali i znatno višu korelaciju između idealnog J2 selfa i motivacije za učenje engleskog jezika, nego između integrativnosti i motivacije za učenje engleskog jezika, što je potvrdilo Dernjeijevu tvrdnju da je u kontekstima u kojima ne dolazi do direktnih kontakata onih koji uče određeni jezik i izvornih govornika tog jezika, prikladnije ispitivati koncept idealnog J2 selfa nego koncept integrativnosti kao prediktora motivacije u učenju stranih jezika. Takođe, rezultati ovih empirijskih istraživanja pokazali su da su promotivna i preventivna instrumentalnost nezavisne dimenzije, kao i da postoji povezanost između idealnog J2 selfa i promotivne instrumentalnosti, i očekivanog J2 selfa i preventivne instrumentalnosti. Studije su pokazale da podaci dobijeni u ovim empirijskim istraživanjima potvrđuju međusobne odnose varijabli koje čine koncept motivacionog J2 self sistema.

Dosadašnja istraživanja motivacije u učenju stranih jezika na univerzitetskom nivou kod nas (na primer, Vuković-Vojnović i Knežević 2007; Radojičić 2007; Topalov 2008; Martinović & Poljaković 2010; Đurović i Silaški 2014) uglavnom su se fokusirala na ispitivanje zastupljenosti integrativne i instrumentalne motivacije u tradicionalnom smislu kod studenata nefiloloških studija. Rezultati ovih istraživanjima su pokazali da postoje razlike u motivaciji kod učenika opšteg engleskog jezika i učenika engleskog kao jezika struke. I pored pomenutih brojnih istraživanja koja su vršena u različitim društvenim i kulturološkim sredinama, istraživači se kod nas dosada nisu bavili ispitivanjem motivacije za učenje stranih jezika iz perspektive Dernjeijevog modela motivacionog J2 self sistema. Takođe, u okviru pomenutih istraživanja motivacije na univerzitetskom nivou, ispitivana je motivacija studenata pojedinačnih fakulteta, odnosno naučnih oblasti. U dosadašnjim studijama gotovo da i nije bilo pokušaja da se uključe ispitanici više različitih fakulteta, odnosno naučnih oblasti.

U ranije pomenutim studijama kojima se potvrdila validnost motivacionog J2 self sistema (Csizer and Kormos 2009; MacIntyre et al. 2009; Ryan 2009; Taguchi et al. 2009; Kormos et al. 2011; Lamb 2012; Islam et al. 2013) ispitivana je povezanost osnovnih dimenzija ovog modela, s jedne strane, i spremnosti za učenje stranog jezika, odnosno motivisanosti ispitanika za učenje tog jezika, s druge strane. Međutim, u ovim istraživanjima nije ispitavana korelacija između dimenzija ovog modela i postignuća u učenju engleskog jezika, što će biti glavni predmet istraživanja ovog rada.

Novina koju će ovo istraživanje doneti je ispitivanje povezanosti stavova prema engleskom jeziku, očekivanja u pogledu primene znanja iz engleskog jezika i motivacije za učenje ovog jezika, kao i postignuća iz engleskog jezika iz perspektive motivacionog J2 self sistema, koji u dosadašnjim istraživanjima kod nas nije primenjivan. Takođe, odabirajući predstavnike četiri različite naučne oblasti i četiri univerziteta u Srbiji, u okviru ovog istraživanja biće uključeni ispitanici sa više različitih fakulteta, odnosno više naučnih oblasti.

Osnovna svrha ovog rada, dakle, podrazumeva bolje razumevanje nastavnog procesa u nastavi engleskog jezika na fakultetima nefiloloških studija, kao i implikacije rezultata

istraživanja kroz sprovođenje izvesnih intervencija u pogledu menjanja i kontrolisanja određenih prediktorskih faktora, sa ciljem da se na taj način utiče i na postignuće iz engleskog jezika ove grupe učenika.

Na osnovu navedenog, teorijski doprinos ovog rada podrazumeva detaljno ispitivanje uticaja stavova prema engleskom jeziku, očekivanja u pogledu primene znanja iz engleskog jezika i motivacije za učenje ovog jezika, na postignuće iz engleskog jezika kod studenata nefiloloških studija u Srbiji. Praktični značaj ovog rada odnosi se na mogućnost primene dobijenih rezultata i saznanja u oblasti primenjene lingvistike, a pre svega u oblasti učenja stranih jezika. Praktične pedagoške i metodičke implikacije koje će proizaći iz ovog rada mogu naći primenu u nastavi engleskog jezika na fakultetima nefiloloških profila sa ciljem da se ova nastava unapredi, odnosno da se kontrolisanjem ispitivanih stavova, očekivanja i motivacije kao prediktora postignuća, utiče na uspeh u učenju engleskog jezika kod ove grupe ispitanika.

Ciljistraživanja, hipotezeiočekivanirezultati

Opšti cilj istraživanja jeste da se utvrdi u kojoj meri varijable mentalnih sadržaja (stavova prema engleskom jeziku, očekivanja u pogledu primene znanja iz engleskog jezika i motivisanosti), što će biti obuhvaćeno empirijskim istraživanjem, u ukupnom dejstvu predstavljaju činioce, odnosno pouzdane prediktore postignuća u učenju engleskog jezika merenog testom znanja. Ukoliko se celina liste nezavisnih varijabli pomenutih mentalnih sadržaja pokaže kao pouzdan prediktor postignuća u učenju engleskog jezika, slediće utvrđivanje relativne prediktivne vrednosti pojedinih skupina varijabli među kojima će biti specifikovane one koje su najdominantniji prediktori postignuća.

Najbitniji poseban cilj rada jeste da se utvrde i uporede prediktivne vrednosti skupina nezavisnih verijabli označene kao „idealni J2 self“, „očekivani J2 self“ i „stavovi prema učenju engleskog jezika“, u odnosu na postignuće u učenju engleskog jezika kao zavisnu varijablu. Ovaj cilj predstavlja najvažniji aspekt provere koncepta motivacionog J2 self sistema.

U radu će se, pored povezanosti tri glavne dimenzije ovog konstrukta, idealnog J2 selfa, očekivanog J2 selfa i iskustva u učenju engleskog jezika, i postignuća u učenju ovog jezika, ispitivati i povezanost drugih dimenzija ovog modela sa postignućem iz engleskog jezika. Ovde će se ispitivati povezanost skupina nezavisnih varijabli „stavovi prema izvornoj kulturi i zajednici“, „uticaj porodice“, „promotivna istrumentalnost“ i „preventivna instrumentalnost“, s jedne strane, i postignuća u učenju engleskog jezika, s druge strane. Naime, cilj je ispitati uzročno-posledične veze između skupina nezavisnih varijabli „stavovi prema izvornoj kulturi i zajednici“, „idealni J2 self“ i „motivacija“ međusobno i u odnosu na postignuće u učenju engleskog jezika kao zavisnu varijablu. Cilj je, takođe, ispitati uzročno-posledične veze između skupina nezavisnih varijabli „uticaj porodice“, „očekivani J2 self“ i „motivacija“ međusobno i u odnosu na postignuće u učenju engleskog jezika. Ovi ciljevi, takođe, omogućuju proveru nekih segmenata koncepta motivacionog J2 self sistema. U skladu sa prethodnim istraživanjima, cilj rada je, takođe, da se ispitaju uzročno-posledične veze između skupina nezavisnih varijabli „promotivna instrumentalnost“, „preventivna instrumentalnost“, „idealni J2 self“ i „očekivani J2 self“ međusobno i u odnosu na postignuće u učenju engleskog jezika kao zavisnu varijablu.

Pored pomenutih varijabli koje predstavljaju dimenzije osnovnog konstrukta motivacionog J2 self sistema, u radu će se ispitivati i povezanost još nekih nezavisnih varijabli i postignuća u učenju engleskog jezika. Naime, još jedan poseban cilj rada jeste da se

utvrdi prediktivna vrednost nezavisnih varijabli: „strah od asimilacije“, „etnocentrizam“, „strah od učenja engleskog jezika“, „jezičko samopouzdanje“, „zainteresovanost za učenje engleskog jezika“ i „orijentacija ka putovanjima“, u odnosu na zavisnu varijablu, odnosno postignuće u učenju engleskog jezika. Sve navedene nezavisne varijable će se u odgovarajuću višestruku regresionu analizu uključiti kao jedna skupina nezavisnih varijabli.

Naredni cilj istraživanja je da se ispita kakvu ulogu ima integrativnost u učenju engleskog jezika u Srbiji, odnosno u sredini u kojoj ne dolazi do čestih direktnih susreta ispitanika sa izvornim govornicima ovog jezika. Naime, cilj istraživanja je da utvrdi i uporedi prediktivna vrednost skupina nezavisnih varijabli „idealni J2 self“ i „integrativnost“ u odnosu na postignuće u učenju engleskog jezika kao zavisnu varijablu.

S obzirom na to da ocene studenata treba da predstavljaju objektivne pokazatelje njihovog postignuća, cilj rada je, takođe, da se utvrdi korelacijska povezanost postignuća u učenju engleskog jezika merenog testom znanja i ocena koje ispitanici ostvaruju iz predmeta Engleski jezik tokom studija.

Konačno, cilj ovog istraživanja jeste i da se utvrdi u kojoj meri korelacijske veze utvrđene za ceo uzorak važe i za pojedinačne poduzorke, i to za: poduzorak muških i ženskih ispitanika, poduzorak ispitanika koji potiču iz većih gradova, odnosno manjih mesta, poduzorak ispitanika koji predstavljaju studente društveno-humanističkih, medicinskih, prirodno-matematičkih, odnosno tehničko-tehnoloških nauka, zatim pouzorak ispitanika koji su engleski jezik učili u kraćem ili dužem vremenskom periodu, poduzorak ispitanika koji su ovaj jezik učili i van redovnog školovanja, kao i poduzorak ispitanika koji su bili izloženi engleskom jeziku u inostranstvu. Izbor poduzoraka na koji će se fokusirati ovaj deo analize zavisiće od relativne veličine tih poduzoraka, a sama analiza će predstavljati primenu celovite liste prediktora korišćene u realizovanju polaznog opšteg cilja istraživanja. Kako je ovaj cilj prvenstveno deskriptivnog karaktera i pošto će poduzorci biti precizno definisani tek nakon obrade empirijskog materijala, iz ovog cilja neće biti formulisane posebne hipoteze.

U skladu sa navedenim, glavnim istraživačkim ciljevima, istraživanje će biti zasnovano na sledećim osnovnim hipotezama:

H-1: Skupine varijabli koje se odnose na mentalne sadržaje, odnosno na stavove prema engleskom jeziku, očekivanja u pogledu primene znanja iz engleskog jezika i motivacije za učenje ovog jezika, kao celina predstavljaju statistički značajan višestruki korelat postignuća u učenju engleskog jezika merenog testom znanja.

H-2: Među skupinama nezavisnih varijabli „idealni J2 self“, „očekivani J2 self“ i „stavovi prema učenju engleskog jezika“, najdominantniji prediktor postignuća u učenju engleskog jezika je „idealni J2 self“.

H-3: Prediktivna vrednost skupina nezavisnih varijabli „stavovi prema izvornoj kulturi i zajednici“, „idealni J2 self“ i „motivacija“, u odnosu na postignuće u učenju engleskog jezika, proizilazi prvenstveno iz korelacione povezanosti (interkorelacije) među tim skupinama nezavisnih varijabli.

H-4: Prediktivna vrednost skupina nezavisnih varijabli „uticaj porodice“, „očekivani J2 self“ i „motivacija“, u odnosu na postignuće u učenju engleskog jezika, proizilazi prvenstveno iz korelacione povezanosti (interkorelacije) među tim skupinama nezavisnih varijabli.

H-5: Među skupinama nezavistnih varijabli „promotivna instrumentalnost“, „preventivna instrumentalnost“, „idealni J2 self“ i „očekivani J2 self“, najveću prediktivnu vrednost u odnosu na postignuće kao zavisnu varijablu, ima skupina nezavisnih varijabli „idealni J2 self“.

H-6: Varijable u skupinama „strah od asimilacije“, „etnocentrizam“, „strah od učenja engleskog jezika“, „jezičko samopouzdanje“, „zainteresovanost za učenje engleskog jezika“ i „orijentacija ka putovanjima“ predstavljaju prediktore postignuća u učenju engleskog jezika.

H-7: Nezavisne varijable u skupini „idealni J2 self“ imaju veću prediktivnu vrednost u odnosu na zavisnu varijablu postignuće u učenju engleskog jezika, nego nezavisne varijable u skupini „integrativnost“.

H-8: Postignuće u učenju engleskog jezika mereno testom znanja je u statistički značajnoj korelaciji sa ocenama iz engleskog jezika koje ispitanici ostvaruju tokom studija.

Veličina uticaja ili prediktivna vrednost pojedinih prediktora, navođena u hipotezama, biće utvrđivana višestrukim regresionim analizama, na osnovu koeficijenata višestruke korelacije (R) odnosno koeficijenata determinacije (R2 =D).

Planradaimetodeistraživanja

Po strukturi, rad će sadržati dva osnovna dela, teorijski i empirijski. Prvi će se fokusirati na teorijsko-istorijski pregled teorija i najvažnijih problema ispitivanja motivacije u oblasti učenja stranih jezika. U drugom delu rada biće predstavljeno sprovedeno empirijsko istraživanje.

Metodi posmatranja, odnosno prikupljanja podataka, u osnovnom kvantitativnom istraživanju biće anketno ispitivanje i testiranje znanja, a u dodatnom kvalitativnom segmentu istraživanja koristiće se diskusija u fokus grupama. Anketiranje će biti primenjeno sa ciljem da se dobiju uvid u stavove, očekivanja i motivaciju za učenje engleskog jezika kod ispitanika, njihovi sociodemografski podaci, kao i podaci o njihovoj istoriji učenja engleskog jezika. Testiranje znanja će biti primenjeno kako bi se utvrdilo postignuće ispitanika u učenju engleskog jezika, odnosno njihov nivo znanja engleskog jezika. Konačno, diskusiju u fokus grupama (tj. fokus grupni intervju) će biti sprovedena sa ciljem da se prikupe podaci koji bi pojasnili razloge zbog kojih određene varijable predstavljaju prediktore postignuća u učenju engleskog jezika. Uobičajene tehnike primene tih metoda biće operacionalizovane odgovarajućim mernim instrumentima.

Merni instrumenti u kvantitativnom segmentu ovog istraživanja su anketni upitnik kojim se mere uglavnom varijable potencijalnih prediktora, dakle nezavisne varijable, i test znanja kao indikator postignuća u učenju engleskog jezika, dakle zavisne varijable.

Anketni upitnik za procenu stavova, očekivanja i motivacije predstavlja upitnik korišćen u studiji u Japanu, Kini i Iranu (Taguchi et al. 2009), koji je delimično izmenjen i prilagođen društvenom, kulturnom i obrazovnom kontekstu učenja engleskog jezika u Srbiji. Upitnik osmišljen za potrebe pomenutog istraživanja sastavljen je po ugledu na upitnik korišćen u istraživanjima u Mađarskoj (Dörnyei and Clément 2001; Dörnyei et al. 2006), a obuhvatao je i elemente koji su preuzeti iz Gardnerovog društveno-obrazovnog modela (Ryan 2009: 135), kao i elemente koji se posebno odnose na kontekst u kojem je vršeno istraživanje. Upitnik koji će se koristit za potrebe istraživanja sastoji se iz tri dela. U prvom i drugom delu ispitivaće se sledeće varijable: idealni J2 self, očekivani J2 self, stavovi prema učenju engleskog jezika, motivacija za učenje engleskog jezika, stavovi prema izvornoj kulturi i zajednici, promotivna instrumentalnost, preventivna instrumentalnost, integrativnost, uticaj porodice, strah od asimilacije, etnocentrizam, jezičko samopouzdanje, zainteresovanost za učenje engleskog jezika, strah od učenja engleskog jezika i orijentacija ka putovanjima. Prvi deo obuhvatiće izjave kojima se ispituju pomenute varijable i podrazumevaće korišćenje šestostepene Likertove skale, sa rasponom odgovora od „nimalo se ne slažem“ do „slažem se

u potpunosti“. Drugi deo ovog upitnika obuhvatiće pitanja kojima će se, takođe, ispitivati gorepomenute varijable uz upotrebu Likertove skale, sa rasponom odgovora od „nimalo“ do „u potpunosti“. Treći deo upitnika odnosiće se na sociodemografske podatke i podatke o istoriji učenja engleskog jezika: prvi jezik ispitanika, period učenja engleskog jezika, izloženost engleskom jeziku u inostranstvu, ocena iz engleskog jezika ostvarena na kraju prethodnog semestra, procena ispitanika o sopstvenom nivou znanja engleskog jezika, procena uslova za učenje, kao i varijable kojima se procenjuje opšta akademska sposobnost studenata.

Među prediktorskim, odnosno uzročnim varijablama koje uslovljavaju postignuće iz engleskog jezika mereno testom znanja nalazi se 106 varijabli koje se odnose na mentalne sadržaje kao što su stavovi, očekivanja i motivisanost u vezi sa učenjem engleskog jezika.

Instrument planiran za merenje postignuća je test engleskog jezika koji obuhvata važnije gramatičke i leksičke elemente koji se obrađuju u srednjoškolskoj nastavi, ali i u nastavi engleskog jezika na nivou jezičke kompetencije u učenju stranih jezika koja se procenjuje kao B2 (prema Zajedničkom evropskom okviru), na univerzitetskom nivou obrazovanja.

U istraživanju će biti merena dva vida postignuća iz engleskog jezika. Prvu i glavnu meru postignuća predstavljaće zbir poena ostvarenih na pomenutom testu znanja engleskog jezika, dok će se druga dodatna mera odnositi na ocene iz engleskog jezika koje će ispitanici ostvariti na kraju prethodnog semestra ili godine studija. Ova druga varijabla biće obuhvaćena trećim delom upitnika, kao što je već navedeno, ali neće biti uvršćena u listu nezavisnih varijabli, niti će biti uključena u osnovne regresione analize, već će samo usput biti proverena njena bivarijatna korelaciona povezanost sa postignućem merenim testom znanja.

Treći instrument je fokus grupni intervju. To će biti vrsta polustrukturiranog intervjua koji će predstavljati okvir kvalitativnog dela istraživanja u fokus grupama. Ovaj deo istraživanja će uslediti nakon anketiranja studenata i nezavisno od kvantitativne analize, ali sa ciljem da se fenomenološki ilustruju već utvrđeni rezultati te analize. Dakle, primenom fokus grupnog intervjua trebalo bi da se konkretizuju pojavni oblici stavova, očekivanja i motiva koji objašnjavaju ili uslovljavaju postignuća u učenju engleskog jezika. U fokus grupnom intervjuisanju učestvovaće oko 40 ispitanika, odnosno oko 10 studenata sa pomenuta četiri fakulteta Univerziteta u Kragujevcu. Svi ispitanici koji će učestvovati u intervjuu prethodno će biti ispitani i anketnim upitnikom iz kvantitativnog dela istraživanja, ali u skladu sa kvalitativnim karakterom metoda fokus grupa, oni ne predstavljaju reprezentativne uzorke. U fokus grupe će biti pozvani, odnosno birani po principu prigodnosti tj. dostupnosti, ali naravno iz šire skupine studenata iz koje će biti uziman i reprezentativni uzorak za anketno istraživanje.

Planom uzorka i terenskog ispitivanja predviđeno je anketiranje i testiranje znanja oko 800 studenata osnovnih studija nefiloloških fakulteta u Srbiji. Za istraživanje je odabrano ukupno 16 fakulteta, odnosno po četiri fakulteta kao predstavnika četiri naučne oblasti, društveno-humanističkih, medicinskih, prirodno-matematičkih i tehničko-tehnoloških nauka, na četiri univerziteta u Srbiji. Uzorak će biti prikupljen na sledećim univerzitetima, odnosno fakultetima: Univerzitetu u Beogradu (na Ekonomskom, Farmaceutskom, Matematičkom i Elektrotehničkom fakuletu), Univerzitetu u Novom Sadu (na Ekonomskom, Medicinskom, Prirodno-matematičkom fakultetu i Fakuletu tehničkih nauka), Univerzitetu u Nišu (na Ekonomskom, Medicinskom, Prirodno-matematičkom i Mašinskom fakultetu) i Univerzitetu u Kragujevcu (na Ekonomskom, Medicinskom, Prirodno-matematičkom i Mašinskom fakultetu). U istraživanje će biti uključeni studenti druge, odnosno treće godine studija, u zavisnosti od nastavnog plana i programa određene studijske grupe. Naime, biće odabrani oni ispitanici čiji se nivo jezičke komepetencije procenjuje kao B2 (prema Zajedničkom evropskom okviru), odnosno oni studenti koji su prethodne školske godine (na prvoj, odnosno

drugoj godini studija) imali predmet Engleski jezik i koji su već imali priliku da polažu ispit iz ovog predmeta. Sem navedenih karakteristika kojima je definisana šira skupina tj. populacija na koju se odnosi ovo istraživanje, drugih kriterijuma biranja ispitanika nije bilo, već je predviđeno da budu ispitani svi studenti koji se zateknu na času, koji nam rukovodstvo fakulteta bude ustupilo za anketiranje. To znači da će svaki pojedinac koji pripada ciljanoj populaciji imati jednake šanse da bude ispitan, a da će anketa i test znanja biti sprovedeni na slučajnom i reprezentativnom uzorku. Na osnovu ovakve reprezentativnosti, utvrđeni profil ispitivanih stavova, očekivanja, motivacije i dostignuća, kao i rezultati u pogledu odgovarajućih korelacionih veza, koji budu utvrđeni na anketnom uzorku moći će da se uopšte kao svojstva prosečnog studenta nefiloloških studija u Srbiji, što i jeste cilj istraživanja.

Podrazumeva se da u empirijskom delu osnovne strukture rada, posle faze terenskog ispitivanja i elementarnog sređivanja anketnog materijala, sledi statistička obrada i analiza rezultata. Kvantitativni metodi statističke obrade i analize biće najpre deskriptivne analize u cilju prikazivanja i upoređivanja rezultata izraženih frekvencijama, procentima i srednjim vrednostima, a zatim korelacione analize u cilju utvrđivanja korelacione povezanosti više skupina nezavisnih varijabli sa postignućem u učenju engleskog jezika, kao zavisnom varijablom.

Deskriptivne analize će se odnositi prvenstveno na prikazivanje i upoređivanje procentualnih i srednjih vrednosti odgovora koje su davali ispitanici, najpre za ceo uzorak, a zatim za pojedine poduzorke tj. kategorije ispitanih studenata, kao što su poduzorak muških i ženskih ispitanika, poduzorak ispitanika koji potiču iz većih gradova, odnosno manjih mesta, poduzorak ispitanika koji predstavljaju studente društveno-humanističkih, medicinskih, prirodno-matematičkih, odnosno tehničko-tehnoloških nauka, i slično. Dimenzije za prikazivanje i poređenje biće pojedine skupine nezavisnih varijabli, kao što su recimo „stavovi prema izvornoj kulturi i zajednici“, „idealni J2 self“, „motivacija“ i slično, izražene odgovarajućim srednjim vrednostima. Za poređenje rezultata te vrste biće korišćena uglavnom utvrđivanja statističke značajnosti razlika tih srednjih vrednosti.

Korelacione analize, planirane u ovom istraživanju za utvrđivanje prediktora, odnosno činilaca postignuća u učenju engleskog jezika kao zavisne varijable, biće višestruke regresione analize. U osnovnu analizu ove vrste biće uključene sve nezavisne varijable potencijalni prediktori, da bi bile uzete u obzir sve interkorelacije posmatranih stavova, očekivanja i motiva, tj. kako bi se razdvojile njihove direktne od indirektnih korelacionih veza sa zavisnom varijablom, odnosno da bi bio kontrolisan uticaj prividnih i maskiranih veza. Posle te osnovne, biće napravljeno više parcijalnih regresionih analiza u kojima će kao prediktori biti odvojeno posmatrane pojedine skupine nezavisnih varijabli iz motivacionog J2 self sistema, i to posebno za ceo uzorak, i posebno za pojedine poduzorke.

U vezi sa primenom korelacionih analiza u ovom istraživanju neophodno je razjasniti pod kojim uslovima one dobijaju karakter kauzalnih analiza (Fajgelj 2005: 253-254). Postojanje korelacione povezanosti između dveju varijabli se dokazuje utvrđivanjem statistički značajne bivarijatne korelacije. To može značiti da se one nalaze u uzročno posledičnoj vezi, pri čemu se automatski ne mora znati koja je od te dve varijable uzrok, a koja je posledica. Smer već utvrđene uzročno posledične povezanosti možemo saznati na osnovu vremenskog sleda, jer uzrok može biti samo varijabla koja je nastala ranije. Korelacija dveju varijabli, čak i kad znamo njihov vremenski sled, još uvek ne mora značiti uzročno posledičnu povezanost, ukoliko postoji neka treća varijabla koja bi mogla biti uzročni činilac obe posmatrane korelaciono povezane varijable. U takvom slučaju njihova korelacija može značiti samo prividnu uzročno posledičnu povezanost tj. da nijedna od njih nije uzrok, već da su obe posledica nekih skrivenih uzroka, dakle jedne ili više (maskiranih) uzročnih varijabli koje nam nisu poznate. Sažeto rečeno, da bi neka korelaciona povezanost mogla biti

protumačena kao uzročno posledična povezanost određenog smera, neophodno je znati vremenski sled posmatranih varijabli i uzeti u obzir njihovu moguću maskiranu povezanost sa odgovarajućim drugim varijablama.

U višestrukoj korelacionoj (odnosno regresionoj) analizi kakva će se koristiti u ovom istraživanju, oba pomenuta problema koji stoje na putu utvrđivanja kauzalnosti su razrešena. Naime, zahvaljujući računanju svih interkorelacija unutar liste nezavisnih varijabli, pored koeficijenta višestruke korelacije (R) i koeficijenta determinacije (R2=D) kojima se iskazuje prediktivna vrednost cele liste nezavisnih varijabli u odnosu na jednu zavisnu varijablu (postignuće), višestrukom regresionom analizom se utvrđuje i direktni doprinos svake prediktorske varijable (koeficijenti β) „očišćen“ od prividnih i maskiranih korelacionih veza. Sem toga, vremenski sled prediktorskih varijabli u odnosu na zavisnu je u ovom slučaju poznat: varijable stavova, očekivanja u pogledu primene znanja jezika i motivisanosti za učenje engleskog jezika su formirane vremenski ranije od ostvarivanja postignuća u učenju engleskog jezika. Moglo bi se, dakle, zaključiti da višestruke regresione analize u istraživanju imaju karakter kauzalnih analiza kojima se sem predikcije utvrđuje i uslovljenost postignuća u učenju engleskog jezika posmatranim varijablama stavova, očekivanja i motivacije.

Najzad treba reći da će sve statističke analize rezultata istraživanja biti obavljene korišćenjem softverskog paketa SPSS.

Posle dela rada sa prikazanim rezultatima empirijskog istraživanja, naredno poglavlje biće posvećeno diskusiji o dobijenim rezultatima, kao i njihovim teorijskim i praktičnim implikacijama. Rezultati istraživanja biće analizirani iz ugla praktičnih implikacija za nastavnu praksu. Kako teorijski značaj ovog rada podrazumeva ispitivanje prediktora postignuća u učenju engleskog jezika, tako će i implikacije rezultata istraživanja biti usmerene ka mogućem sprovođenju izvesnih intervencija u pogledu menjanja i kontrolisanja određenih prediktorskih faktora, sa ciljem da se na taj način utiče i na postignuće iz engleskog jezika ove grupe učenika.

Kako će empirijsko istraživanje koje će biti sprovedeno za potrebe ovog rada biti zasnovano na modelu motivacionog J2 self sistema, kandidat će se posebno fokusirati na metodičke implikacije koje će proizaći iz povezanosti ovih dimenzija i postignuća ispitanika u učenju engleskog jezika. Ukoliko rezultati istraživanja budu pokazali povezanost prve dimenzije, idelanog J2 selfa i postignuća učenika, implikacije rezultata biće usmerene ka određenim motivacionim strategijama koje bi dovele do jačanja idealnog J2 selfa učenika putem stvaranja i jačanja njihove vizije o sebi kao uspešnim govornicima engleskog jezika. Kako je druga dimenzija ovog modela, očekivani J2 self, povezana sa spoljašljim izvorima motivacije, implikacije će biti usmerene ka kontrolisanju ovih izvora, ukoliko rezultati istraživanja budu pokazali da je očekivani J2 self značajan prediktor postignuća u učenju engleskog jezika. Konačno, pošto se treća dimenzija, iskustvo u učenju engleskog jezika, odnosi na motive vezane za neposredni kontekst u kojem se odvija proces učenja, ukoliko rezultati istraživanja budu pokazali povezanost ove dimenzije i postignuća ispitanika, iz rada će proizaći brojne implikacije koje će se odnositi na kontrolisanje motiva koji potiču iz samog okruženja učenika (na primer, uticaj nastavnika, silabusa, nastavnih metoda, materijala). Pored implikacija koje će proizaći iz rezultata o povezanosti ove tri osnovne dimenzije modela motivacionog J2 self sistema i postignuća u učenju engleskog jezika, u ovom delu rada razmatraće se i moguće implikacije za nastavni proces koje će proizaći iz povezanosti drugih prediktorskih varijabli (na primer, promotivne instrumentalnosti, preventivne instrumentalnosti, stavova prema izvornoj kulturi i zajednici) i postignuća u učenju engleskog jezika.

Preliminarnispisakstručneliterature

Al-Shehri, A.S. (2009). Motivation and Vision: The Relation between the Ideal L2 Self, Imagination and Visual Style, y Z. Dörnyei & E. Ushioda (Eds.), *Motivation, language identity and the L2 self*, Clevedon: Multilingual Matters

Bachman, L.F. and Palmer, A.S. (1996). *Language testing in practice*. Oxford: Oxford University Press

Brophy, J. (2004). Motivating Studensts to Learn. 2nd Edition. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum

Brown, H.D. (1990). M & Ms for language classrooms? Another look at motivation. In Alatis, J.E. (Ed.) *Georgetown University Round Table on Language and Linguistics*. Washington, DC: Georgetown University Press: 383-393

Canale, M. and Swain, M. (1980). Theoretical Bases of Communicative Approaches to Second Language Teaching and Testing, *Applied Linguistics* 1: 1-47

Carroll, J.B. (1972). Fundamental considerations in testing for English language proficiency of foreign students. In H. B. Allen & R. N. Campbell (Eds.), *Teaching English as a second language: A book of readings* (313-320)

Chomsky, N. (1965). *Aspects of the Theory of Syntax*. M.I.T. Press. Cambridge, Mass

Clément, R. (1980). Ethnicity, contact and communicative competence in a second language. In Giles, H., Robinson, W.P. and Smith, P.M. (eds.) *Language: Social Psychological Perspectives*. Oxford: Pergamon: 147-54

Clément, R., Gardner, R.C. and Smythe, P.C. (1977). Motivational variables in second language acquistion: A study of francophones learning English. *Canadian Jorunal of Behavioural Science* 9: 123-133

Clément, R. and Baker, S.C. (2001). *Measuring Social Apects of L2 Acquisiton and Use: Social Characteristics and Administration* (Techinical Report). Ottawa: School of Psychology, Universty of Ottawa

Clément, R. and Noels, K.A. (1992). Towards a situated approach to ethnolinguistic identity: The effects of status on individuals and groups. *Journal of Language nad Social Psychology* 11: 203-232

Crookes, G. and Schmidt, R. (1991). Motivation: Reopening the research agenda. *Language Learning* 41: 469-512

Csizér, K. and Kormos, J. (2009). Learning Experiences, Selves and Motivated Learning Behaviour: A Comparative Analysis of Structural Models for Hungarian Secondary and University Learners of English. In Dörnyei Z. and Ushioda, E. (Eds.), *Motivation, language identity and the L2 self*, Clevedon: Multilingual Matters

Dickinson, L. (1995). Autonomy and motivation: A literature review. *System* 23: 165-174

Dörnyei, Z. (1994). Motivation and motivating in the foreign langauge classroom. *Modern Language Journal* 78: 273-284

Dörnyei, Z. (2000). Motivation in action: Towards a process-oriented conceptualisation of student motivation. *British Journal of Educational Psychology* 70: 519-538

Dörnyei, Z. (2001a).*Teaching and Researching Motivation*. Harlow: London

Dörnyei, Z (2001b).*Motivational Strategies in the Language Classroom*. Cambridge University Press

Dörnyei, Z. (2005).*The psychology of the language learner: Individual differences in second language acquisition*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum

Dörnyei, Z. (2009a).*The Psychology of Second Language Acquisiton*. Oxford: Oxford University Press

Dörnyei, Z. (2009b). The L2 Motivational Self System, у: Dörnyei & E. Ushioda (Eds.), Motivation, language identity and the L2 self. Clevedon: Multilingual Matters

Dörnyei, Z. (2010). Researching motivation: from integrativeness to the ideal L2 self. У S. Huston & D. Oakey (Eds.), *Introducing applied linguistics: Concepts and skills*. London: Routledge, 74-83

Dörnyei, Z. and Ottó, I. (1998). Motivation in action: A process model of L2 motivation. *Working Papers in Applied Linguistics (Thames Valley University, London)* 4: 43-69

Dörnyei, Z. and Clément, R. (2001). Motivational characteristics of learning different target languages: results of a nationwide survey. In Z. Dörnyei and R. Schmidt (Eds.), *Motivation and second language acquisition*. Honolulu: University of Hawai'i, Second Language Teaching and Curriculum Center

Dörnyei, Z. and Csizér, K. (2002). Some dynamics of language attitudes and motivation: Results of a longitudinal nationwide survey. *Applied Linguistics*, 23, 421-462

Dörnyei, Z., Csizér, K. and Németh, N. (2006). *Motivation, Language Attitudes and Globalisation: A Hungarian Perpective.* Clevedon: Multilingual Matters

Dörnyei, Z. and Ushioda, E. (2011).*Teaching and researching motivation*. Harlow: Pearson Education

Ђуровић, Т. и Силашки, Н. (2014). Мотивација студената економије у настави енглеског језика струке. У Б. Радић-Бојанић (ур.), *Афективна димензија у настави енглеског језика*. Нови Сад: Филозофски факултет

Ellis, R. (1994). *The Study of Second Language Acquisition*. Oxford: Oxford University Press

Ellis, R. (2003). *Task-based Language Learning and Teaching*. Oxford: Oxford University Press

Фајгељ, С. (2005). *Методе истраживања понашања*. Београд: Центар за примењену психологију

Gardner, R.C. (1985). S*ocial Psychology and Second Language Learning: The Role of Attitudes and Motivation*. London: Edward Arnold

Gardner, R.C. (2002). Integrative motivation and second language acquistion. In Z. Dörnyei, & R. Schmidt (Eds.), *Motivaiton and second language acquistion* (pp. 1-20). Hololulu: University of Hawaii Press

Gardner, R.C. and Lambert, W. E. (1972). *Attitudes and motivation in second language learning.* Rowley, MA: Newbury House

Giles, H. and Byrne, J.L. (1982). An integroup approach to second langauge acquistion. *Jorunal of Multilingual and Multicultural Development* 3: 17-40

Hermann, G. (1980). Attitudes and success in children's learning of English as a second language: The motivational versus the resultative hypothesis, *ELT Journal*, 34 (4), 247-254

Higgins, E.T. (1987). Self-discrepancy: A theory relating self and affect. *Psychological Review* 94: 319-340

Higgins, E.T. (1998). Promotion and prevention: Regulatory focus as a motivational principle. *Advances in Experimental Social Psychology* 30: 1-46

Hymes, D.H. (1972). On communicative competence. In Pride, J.B. and Holmes, J. *Sociolinguistics: selected readings*. Harmondworth: Penguin: 269-293

Hulstijn, J.H. (2011). Language proficiency in native and nonnative speakers: An agenda for research and suggestions for second language assessment. *Language Assessment Quarterly*, 8: 229-249

Islam, M, Lamb M. and Chambers G. (2013). The L2 Motivational Self System and National Interest: A Pakistani perspective. System 41(2), June 2013, 231-244, ISSN 0346251X. http://dx.doi.org/10.1016/j.system.2015.05.05.

Kormos, J, Kiddle, T. and Csizér, K. (2011). Systems of Goals, Attitudes and Self-related Beliefs in Second-Language-Learning Motivation. *Applied Linguistics*, 32, 495-516

Lado, R. (1961).*Langauge Testing*. New York: McGraw-Hill

Lamb, M. (2012). A self-system perspective on young adolescents' motivation to learn English in urban and rural setting. *Language Learning, 62*: 997-1023

Larsen-Freeman, D. (2006). The emergence of complexity, fluency and accuracy in the oral and written production of five Chinese learners of English. *Applied Linguistics*, 27/4: 590-619

Lightbown, P.M. and Spada, N. (1993). *How Languages are Learned*, Oxford: Oxford University Press

MacIntyre, P.D., Mackinnon S.P. and Clément, R. (2009). Toward the Development of a Scale to Assess Possible Selves as a Source of Language Learning Motivation. In Dörnyei, Z. and Ushioda, E. (Eds.), *Motivation, language identity and the L2 self*, Clevedon: Multilingual Matters

Martinović, A. and Poljaković, I. (2010). Attitudes toward ESP among university students. *Fluminensia*, 22 (2), 145-161

Mayumi, K. (2009). Temporal changes in language learner motivation in Japan. PhD thesis, University of Nottingham

Noels, K.A., Pelletier, L.G., Clément, R. and Vallerand, R.J. (2000). Why are you learning a second langauge? Motivational orientations and self-determination theory. *Langauge Learning* 50: 57-85

Радојичић, С. (2007). Улога ставова и мотивације у учењу енглеског језика на примеру студентата ПМФ. *Примењена лингвистика*, 8, 328-337

Ramage, K. (1990). Motivational factors and persistence in foreign language study. *Language learning* 40: 189-219

Ryan, S. (2009). Self and identity in L2 motivation in Japan: The ideal L2 self and Japanese leareners of English. In Dörnyei, Z. and Ushioda, E. (Eds.), *Motivation, language identity and the L2 self*. Clevedon: Multilingual Matters

Schumann, J.H. (1978). The acculturation model for second lanaguage acquistion. In Gingras, R. (ed.) *Second Language Acquistion and Foreign Language Teaching*. Arlington, VA: Center for Applied Linguistics: 27-107

Skehan, P. (1989). *Individual Differences in Second-Langauge Learning*. London: Edward Arnold

Taguchi, T.et al (2009). The L2 motivational self system amongst Chinese, Japanese and Iranian learners of English: A comparative study. In Dörnyei, Z. and Ushioda, E. (Eds.), *Motivation, language identity and the L2 self*, Clevedon: Multilingual Matters

Topalov, J. (2008). Motivation and its role in foreign language learning. *Годишњак Филозофског факутлета у Новом Саду*, XXXIII (2), 351-362

Ushioda, E. (1996). Developing a dynamic concept of L2 motivation. In Hickey, T. and Williams, J. (Eds.), *Language, Education and Society in a Changing World*. Dublin/Clevedon: IRAAL/Multilingual Matters: 239-245

Ushioda, E. (2009). A person-in-context relational view of emergent motivation, self and identity. In Dörnyei, Z. and Ushioda, E. (Eds.), *Motivation, Language Identity and the L2 Self*. Bristol: Multilingual Matters: 215-228

Вуковић-Војновић, Д. и Кнежевић, Љ. (2007). Испитивање мотивације у настави енглеског језика струке. *Примењена лингвистика*, 8, 337-344

Williams, M. and Burden, R.L. (1997). *Psychology for Langauge Teachers*. Cambridge: Cambridge Unviersity Press

VIII ZAKLJUČAK SA OBRAZLOŽENOM OCENOM O PODOBNOSTI TEME I KANDIDATA

Na osnovu navedenih podataka o kandidatu, Komisija konstatuje da je Anica Krsmanović podobna za izradu doktorske disertacije. Na osnovu postavljenih ciljeva i očekivanih rezultata, Komisija konstatuje da je predložena tema podobna za izradu doktorske disertacije u oblasti analize diskursa.

Na osnovu navedenih podataka o predloženom mentoru, Komisija konstatuje da je dr Nenad Tomović podoban za mentora predložene doktorske disertacije. Na osnovu iznetog, Komisija predlaže Nastavno-naučnom veću Filološkog fakulteta Univerziteta u Beogradu da donese pozitivne ocene o podobnosti kandidata, Anice Krsmanović, predložene teme doktorske disertacije, a da se za mentora imenuje dr Nenad Tomović, docent na Filološkom fakultetu Univerziteta u Beogradu.

Komisija:

Dr Nenad Tomović, docent

_____

Dr Julijana Vučo, redovni profesor

_____

Dr Jelena Vranješević, vanredni profesor

_____